

Brief 29.11.2024 r.

Tematy poruszane podczas śniadania prasowego z udziałem Wiceministra Arkadiusza Myrchy 29.11.2024 r.

1. Nowelizacja Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego – proponowany stan prawny

Dostosowanie przepisów do dyrektyw obrończych

Z dyrektywy 2013/48/UE wynika, że w procesie karnym prawo dostępu do obrońcy powinno przysługiwać osobie podejrzanej, która została zatrzymana. Z dyrektywy 2016/1919/UE wynika obowiązek zapewnienia zatrzymanemu obrońcy z urzędu, jeśli nie ma on środków na jego opłacenie. Przepisy z przytoczonych dyrektyw znajdują się w znowelizowanym Kodeksie karnym. Projekt rezygnuje z kontroli rozmów i korespondencji podejrzanego z obrońcą, co wynika m.in. z dyrektywy 2013/48/UE. Zapewnia dostęp do obrońcy przed i w czasie przesłuchania oraz w innych czynnościach procesowych, jak np. okazanie.

Ograniczenie uprawnień prokuratorów

Proponowane zmiany wyeliminują nieuzasadnione uprawnienia prokuratora. Prokurator nie będzie decydował o stosowaniu określonych przepisów i ograniczał uprawnienia sądu.

Zmiana zasad tymczasowego aresztu

Tymczasowe aresztowanie do wydania wyroku przez sąd I instancji nie może przekroczyć 12 miesięcy, jeżeli podstawą tymczasowego aresztowania jest wyłącznie art. 258 § 2 Kodeksu postępowania karnego (k.p.k.)

Ograniczenie stosowania tymczasowego aresztu, w oparciu o tzw. surowość karny (art. 258 § 2 k.p.k.), tylko do sytuacji, gdy istnieje obawa utrudniania postępowania przez podejrzanego.

Zagrożenie surową karą nie będzie już jedyną przesłanką pozwalającą na zastosowanie tymczasowego aresztu. Zmieni się również próg minimalnej kary grożącej podejrzanemu, pozwalającej na wydanie decyzji o tymczasowym aresztowaniu na co najmniej 10 lat (zamiast 8 lat) lub gdy kara nie jest niższa niż 3 lata już po wyroku sądu I instancji.

Likwidacja możliwości korzystania z dowodów uzyskanych w wyniku czynu zabronionego

Podśluchy czy lokalizacje GPS uzyskane dla celów postępowania karnego przez osoby prywatne, będą dowodami niedopuszczalnymi. Wyeliminuje to pokusę nielegalnego wykorzystywania osiągnięć techniki na potrzeby postępowania karnego.

Zaostrzenie kary za utrudnianie lub uniemożliwienie przetargu lub zamówienia publicznego

Proponowany stan prawny

Kara pozbawienia wolności do lat 3 jest zbyt łagodną sankcją, zwłaszcza w dobie intensywnego rozporządzania finansowymi środkami unijnymi, m.in. KPO. Sprawca utrudniania przetargu publicznego będzie więc podlegał karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Zmiany w prawie gospodarczym obejmujące przepisy dotyczące spółek, rejestrów i upadłości

Większe bezpieczeństwo obrotu prawnego i gospodarczego

Głównym celem nowelizacji Kodeksu spółek handlowych (UD152) jest zwiększenie bezpieczeństwa obrotu prawnego i gospodarczego, a także dalsze dostosowanie obowiązujących regulacji do zmian wynikających z powszechnej dematerializacji akcji.

Priorytetem dla wprowadzanych rozwiązań jest zwiększenie obowiązków informacyjnych. Rozwiązanie zwiększy poziom ochrony akcjonariuszy oraz pozostałych uczestników obrotu, a także usprawni postępowanie zmierzające do dokonania wpisu w rejestrze akcjonariuszy.

Projekt został przekazany do procedowania Departamentowi Legislacyjnemu MS. Oczekuje na wpis do wykazu prac legislacyjnych.

Zniesienie obowiązku publikacji wpisów w KRS

Projekt nowelizacji ustawy o KRS (UD50) przewiduje zniesienie obowiązku publikacji w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (MSiG) wpisów dokonywanych w KRS. Zakłada również wprowadzenie szczególnego trybu umożliwiającego podmiotom publicznym oraz podmiotom realizującym zadania publiczne dostęp do danych z KRS. Rozwiązanie przewiduje umożliwienie tej grupie podmiotów uzyskanie dostępu do KRS za pośrednictwem sieci internetowej, w szczególności poprzez interfejsy API.

Zakończono wewnątrzresortowe konsultacje projektu.

Koniec z „papierologią”

Natomiast projekt nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (UD94) zakłada odchodzenie od składania papierowych wniosków oraz papierowych akt rejestrowych. Wnioski za pośrednictwem systemu teleinformatycznego będzie można składać m.in. do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych oraz fundacji.

Dzięki takiemu rozwiązaniu nastąpi zrównanie tego rejestru z rejestrem przedsiębiorców. Podmioty znajdujące się w obu rejestrach będą miały dostęp do identycznych możliwości i korzyści. Będzie to dostęp online do akt rejestrowych i akt sprawy, komunikowanie się z sądem i z uczestnikami postępowań, doręczenia dokonywane w toku postępowań rejestrowych, a kończąc na przyszłościowym trybie S24 dla składania i rozpoznawania wniosków rejestrowych.

Zmniejszą się negatywne Ponadto, zminimalizowane zostaną mankamenty związane ze składaniem wniosków w postaci papierowej, widoczne m.in. na płaszczyźnie bardzo dużej ilości wniosków nieprawidłowo wypełnionych i przez to zwracanych czy długiego czasu oczekiwania na rozpoznanie wniosku.

Projekt został przekazany do procedowania Departamentowi Legislacyjnemu MS.

Usprawnienie postępowań rejestrowych

Kolejna nowelizacja ustawy o KRS usprawnia postępowania prowadzone przez sądy rejestrowe z urzędu. Chodzi o postępowania przymuszające w przedmiocie sprawozdań finansowych i postępowania o rozwiązanie podmiotu bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.

Nowe przepisy przyspieszą rozpoznawanie wniosków przez sądy rejestrowe i co jest istotne dla wszystkich – wzmocni bezpieczeństwo obrotu gospodarczego.

Projekt analizuje Departament Legislacyjny MS.

Zmiana rozporządzeń określających wzorce spółek

Projekty zmiany rozporządzeń dotyczą spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (B601), spółki jawnej (B600) oraz prostej spółki akcyjnej (B596).

Proponowane regulacje zwiększą zainteresowanie korzystaniem przez przedsiębiorców z portalu S24 przy rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nastąpi zmiana wzorca uchwały zmieniającej umowę podmiotu oraz wzorca umowy spółki z o.o. Rozporządzenie dotyczące spółki jawnej zmieni wzorzec umowy oraz wzorzec uchwały zmieniającej umowę. Natomiast rozporządzenie dedykowane dla prostej spółkę akcyjną wprowadzi

wzorzec uchwały o powołaniu pełnomocnika w celu zawarcia z członkiem zarządu albo z dyrektorem umowy spółki.

W przypadku projektu rozporządzenia dotyczącego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (B601) i prostej spółki akcyjnej (B596) nie zakończono jeszcze uzgodnień wewnątrzresortowych. Jeśli chodzi o rozporządzenie dotyczące spółki jawnej (B600) uzgodnienia międzyresortowe zostały zakończone.

Profesjonalizacja zawodu syndyka

Prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne jest ważną dziedziną prawa, która bezpośrednio wpływa na poziom inwestycji gospodarczych w państwie. Nowelizacja tych dziedzin prawa pozwoli zwiększyć poziom inwestycji zagranicznych w Polsce.

Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowuje zmiany dotyczące działalności syndyków. Prace będą toczyć się w Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego.

Najważniejszym wyzwaniem jest uporządkowanie statusu zawodu syndyka, by nie był on wykonywany przez przypadkowe osoby. Celem zmian jest większa profesjonalizacja zawodu. Nowe regulacje mają zapobiec nadużyciom w postępowaniach, o których słyszymy w mediach. Rozważana jest również koncepcja powołania samorządu doradców restrukturyzacyjnych. Postulat ten pojawiła się również w środowisku doradców restrukturyzacyjnych.

3. Przyszłoroczny budżet Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykonanie budżetu państwa w części 15 *Sądy powszechne*

Prognozowane dochody budżetowe w części 15 *Sądy powszechne* wyniosą w 2025 r. – 4 259 648 tys. zł. Stanowią one 104,78% dochodów z ustawy budżetowej na 2024 r. Projekt budżetu sądownictwa na 2025 r. jest wyższy od określonego 2024 r. o 2 245 164 tys. zł.

Wydatki zaplanowano w kwocie **17 477 095** tys. zł. Suma stanowi 114,74% wydatków ujętych w ustawie budżetowej na 2024 r.

Na wynagrodzenia dla wszystkich grup zawodowych zaplanowano **9 390 026 tys. zł.** Natomiast na pozapłacowe wydatki bieżące wraz z uposażeniami dla sędziów w stanie spoczynku przewidziano **7 083 822 tys. zł.**

Wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości **1 003 247 tys. zł,** w tym **na:** budownictwo 641 356 tys. zł, na informatyzację 269 389 tys. zł oraz na pozostałe wydatki inwestycyjne 92 502 tys. zł.

Wzrost wydatków budżetowych na 2025 r. w stosunku do ustawy budżetowej na 2024 r. wynika m.in. z: konieczności zapewnienia wydatków prawnie zdeterminowanych,

prawidłowego wykonywania dodatkowych zadań, jakie na sądownictwo powszechne nakładane są na mocy nowych regulacji prawnych, w tym zapewnienia dodatkowych etatów, jak również z zaplanowania środków na kontynuację realizacji inwestycji budowlanych oraz informatyzacji sądów powszechnych. Wzrost jest także efektem zaplanowania wyższych wydatków na wynagrodzenia dla sędziów i pracowników sądownictwa.

Wykonanie budżetu państwa w części 37 Sprawiedliwość

Część 37 Sprawiedliwość projekt budżetu na 2025 r. obejmuje m.in. wydatki na realizację zadań więziennictwa, Ministerstwa Sprawiedliwości, okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, instytutów naukowych resortu sprawiedliwości.

Projektowane dochody budżetowe na 2025 r. wynoszą **84 978 tys. zł** i stanowią **109,5%** planu określonego ustawą budżetową na 2024 r. W ujęciu wartościowym projekt budżetu w tej części jest wyższy od kwoty określonej na 2024 r. o 499 097 tys. zł.

Wydatki na 2025 r. zaplanowano na poziomie **10 011 489 tys. zł**. Oznacza to wzrost w stosunku do ustawy budżetowej na 2024 r. o **105,25 %**.

Zabezpieczono również wydatki na uposażenia dla 240 dodatkowych etatów funkcjonariuszy Służby Więziennej, których utworzenie wynika z Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025.

Dotacja podmiotowa dla Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 2025 r. została zaplanowana w wysokości **118 023 tys. zł**. Oznacza to wzrost w stosunku do kwoty dotacji podmiotowej zabezpieczonej w ustawie budżetowej na 2024 r. o 15,45%.

Wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości **224 975 tys. zł**, w tym na budownictwo 151 526 tys. zł. Wydatki inwestycyjne na budownictwo dla więziennictwa zaplanowano w kwocie 138 582 tys. zł. Są przeznaczone na realizację 55 zadań inwestycyjnych. 108 082 tys. zł z tej kwoty ma być przeznaczony na Program modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025.

Wydatki na zakupy inwestycyjne stanowią 73 449 tys. zł.

9 063 tys. zł zaplanowano na Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, Norweski Mechanizm Finansowy EOG 2014-2021, Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027, Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG 2021-2028. W ramach budżetu środków europejskich na realizację tych projektów ujęto **28 050 tys. zł**.